

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

712.21

Hely

Margitsziget

Idő

"1914"

Személy

Forrás:

Pesti hírlap

Bp.

(Hely)

1914 4/10

(Idő)

(Köt. v.

1914. május 10., vasárnap.

VASÁRNAPI KRÓNIKA.

Írja: MOLNÁR FERENC.

Füst, adó.

Füst

Mások másként lehetnek boldogok, — mint néhai Béni Vilmos írta híres versében, — én a füstöt a Margitszigeten élvezem. Higylék el, nem is lehet a füstöt igazán élvezni, csak zöld kertben, virágok közt. Micsoda füst az, amely a szűk utcák poros levegőjében úszik? Micsoda füst az, amely ott akar érvényesülni, ahol füst nélkül is kormos és büzös a levegő? A pesti városi füst nem is füst. Aki igazi, jó, finom, romlatlan füstöt akar szivni, kitünő, frissen fejt füstöt, amikor még meleg, úgy, ahogy kijött a kéményből, mikor még megvan az a jó fojtós zamatja, amikor még kén, szén, kátrány nem vesztette el a természetes ízét, az jöjjön ide a Margitsziget üde fái közé és üljön itt egy félóráig. Itt megkapja.

Szigorú rendeletet adott ki a füst ellen állam, közmunkatanács, város. Nagy füst-harc, füst-önérvet harsog a város-házán. Április elsején meg kellett volna minden füstnek szünnie Budapesten, de az eredmény az, hogy a füst megnövekedett ezeknek

a rendeleteknek a füstjével, amikor mindenki a tüzebe dobta őket. Itt beszélhet akárki, amit akar. Budán, a Margithidtól föl egészen a hájógyárig kémény kémény mellett van. Kora hajnalban elkezdik okádni a füstöt, amely olyan sűrű és sötét, mintha a kémény kocsi-kenőcsöt vagy olvasztott aszfaltot okádna. Csuda, hogy nagy-lombán tud szállani a levegőben. Mindig azt várom, hogy egy napon már olyan vastag lesz, hogy mikor fölül kijön a kéményen, nem repül el, hanem oldalt lecsurog rajta. A tiszta fehér ing a szekrényben egy hét alatt olyan piszkos lesz tőle, hogy mosásba kell adni. Az asztalon hagyott fehér írópapirosból, mikor íráshoz kezd az ember, a legfelsőt el kell dobni, mert egy félnap alatt megbarnult. A hölgyek lesétálnak az alsószigetre tiszta fehér blúzban és visszajönnek a felsőre ruhát váltani. A budai parton nem az olcsó és rossz szén füstöl, nem a rosszul és olcsón berendezett kémény, hanem a méltóságos úr befolyása, a bizottsági tag úr erős akarat, a törvény és a rend semmibevevése, a milliós vállalatok kapzsisága és a pesti pénzemberek cinizmusa füstöl. Ugyanaz az úr, aki résztvesz a tuberkulózis-ellenes küzdelemben, mert főherceg és miniszter is van benne, ugyanaz az úr, akinek becses neje öt új ruhát csináltat évente a tüdővész-koncertekre, nem hajlandó négy-ötezer koronáért füst-émésztő készüléket csináltatni a gyárába, hódott erre még rendelet is kényszeríti, holott tudja, hogy ha a füstben nincs is tuberkuló-

zis-bacillus, mégis a füst az a tüdővésznek, ami az öntözés a kertnek. Hogy a rendeletet hajtsák erőszakkal végre? Hát van önöknek fogalmuk arról a nyolc-tíz elszánt emberről, azoknak a vad lármájáról, fenyegetéseiről, azoknak az összeköttetéseiről, miniszteri-rokonairól, közgyűlési és országgyűlési kortes-párthatalmáról, általában arról a nyolc-tíz gárdistáról, aki minden egyes füstökádó kémény mellett éles karddal áll őrt? Minden kéménynek megvan a maga hadserege, amely nem négyezer, hanem négyszáz koronáért is hadba megy, nem fél se rendelettől, se törvénytől, felrúg mindent és mindenkit és nem túri, hogy zaklassák, ha ő füstölni akar. A közmunkatanács vezeti a harcot a füst ellen.

A közmunkatanács végzi a Margitsziget feltöltési munkáját. A közmunkatanács töltéscsináló gépei a szemem láttára okádják be a sziget fáit közé hajnali négy órától éjjeli tizenegyig a legfeketébb, legvastagabb, legkátrányosabb és legbüzösebb füstöt, amit valaha életemben szivtam, pedig pesti ember vagyok és nem ijedek meg egy kis füsttől. Ezen már csak nevetni lehet. Azt meg tudom érteni, hogy minden pesti gyár politikai tényező, mert választáskor ennyi és ennyi szavazó fölött rendelkezik, vagy ennek és ennek a nagybanknak az alapítása, tehát kormányérdek, hogy füstöljön. Mondom, ezt meg tudom érteni, mert ennek a gyalázatnak a megértésében nőtem föl más százezer polgártársammal együtt. De azon, hogy maga az a hatóság füstöli tele a szobámat, amely a füst ellen rendeleteket ad ki, kénytelen vagyok nevetni, mert ha nem nevetnék, hanem felháborodnám, mások nevetnének rajtam.

A sziget nyugoti partját a füst ellen sűrű fasor védte eddig. Tudjuk aviatikai olvasmányainkból, hogy ha a légáramlás útjában erdőt talál, a szél nem furakodik be az erdőbe, hanem az erdő szélének nekimegy, ott fölfelé kanyarodik és az erdő fölött folytatja útját. Ezt csinálta eddig a szél és a szél szárnyán utazó füst, mikor nekifujt a szigetnek a budai part felől. A szigetet az öreg Magyar György, minden idők magyar kertészeinek leg tudósabbika, egy nemes izlésű és a kert-tudományért rajongó nagyszerű szakember, úgy csinálta meg, hogy a fákat az utak mellé csoportosította, az utakat és tereket árnyékba borította, de a szemnek gyönyörű nagy pázsitos tereket hagyott. Köröskörül pedig megvédte a szigetet azzal az eleven, sűrű, zöld erdőfallal, amely lármát, füstöt, port, piszkot, szellet felfogott. Most aztán jöttek a zöld asztal tudósai, körülborotvták a szigetet és minden légnemű szennyet bebocsátottak a Magyar György világhírű pázsitos síkjaira, ahol a vastag, olajos füst megkapaszkodik az útszéli fák, bokrok közt és úgy marad meg a sziget sűrűjében, mint mikor a papa azzal mulattatja a kis lányát, hogy szivarfüstöt fúj a haja közé és a kis lány még tíz perc múlva is füstölög. Legalább nyolcszázra becsülöm azoknak a hatalmas fáknak a számát, amelyeket a sziget partjain kivágtak. Egyetlen egyet hagytak meg, gondosan, azt az egyet, amely a kocsisút közepén áll és minden nyáron egy két szerencsétlenséget okoz. Tavaly egy autótaxi ment neki a sötét éjszakában, egy barátom repült ki belőle. Ezt nem vágják ki.

Most még csak arra kell gondolnom, hogy a villamos kocsis perronján nem szabad egy kis cigarettából füstölnöm, mert szálitanak, vagy megbüntetnek, és akkor körülbelül végeztem magamban ezzel a kérdéssel.

Iktatószám			Budapestre vonatkozó újságcikkek			Oszályozás		
Szerző						Tárgy		Hely
Cím			Idő		Személy		Helyszám	
Forrás:			(Hely)		(Idő)		(Köt. v. füz.)	